

ÅRSPLAN 23/24

Qmarkå FUS barnehage

Qmarkå

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Årsplanen beskriver hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den staker ut en retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – nå og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

- Jobbe for at barna sin hverdag er preget av lek og glede
- La barna oppleve magiske øyeblikk i hverdagen
- Jobbe for at alle barn har minst en venn i barnehagen.

Verdier: Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen. Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene:

Personalet skal være genuint interessert i arbeidet og verdsette ulikheter. Alle har sine ulike språk/uttryksmåter og det er viktig at personalet får bruke sine interesser i det daglige. Vi er opptatt av hvert enkelt barn og barnegruppas interesser og ønsker en kultur det er godt å være en del av, ved å ha fokus på deltakelse og demokrati.

Miljøet er preget av lek, glede, og varme. Personalet observerer og reflekterer over barnas spor. Vi er nysgjerrige sammen med barna og har en lyttende holdning til barnas uttrykk. Sammen med barna utforsker og filosoferer vi over verden rundt oss gjennom å søke kunnskap og utforske teorier omkring fenomener. Gjennom felleskap i små grupper skal barna få bruke sin kreativitet og fantasi i prosjektene våre.

Barna skal oppleve å bli tatt på alvor, bli lyttet til, bli respektert. Ved at personalet sitter ned på gulvet for å være nær barna signaliserer vi tilgjengelighet og er rollemodeller for barn og hverandre.

Hovedmål:

- FUS barn har et positivt selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til "resten av livet", og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- Hos oss jobber vi med utgangspunktet i «barnet først»
- Vi undrer og gleder oss sammen med barna
- Vi er aktive og lekne voksne
- Vi er engasjert og positive i møte med barn og foreldre
- Vi ser i det «store i det lille som skjer»
- Vi tar barns undring på alvor
- Vi samtaler med barn om inkludering i leken
- Vi legger til rette for at barn skal få danne relasjoner og vennskap
- Vi har fokus på varierte møteplasser og tilgang til ulike materiell
- Personalet deltar på kompetanseutvikling gjennom FUS skolen
- Personalet deltar på veiledning

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Qmarkå FUS barnehage A/S drives av FUS Barnehagene A/S. Barnehagen startet opp 31. mai 2006 og har plass til ca 90 barn.

Vi ligger skjermet fra trafikkert vei og grenser til friområder, fotballbaner og Hundvåg svømmehall. I nærmiljøet vårt har vi Andaskogen, Klampen, mange fine lekeplasser og Kuvika badeplass. I tillegg ligger Trollskogen på Ulsnes, Lerkeskogen og Lundsvågen innen kort rekkevidde.

Vi er inspirert av Reggio Emilia filosofien. Rommene er tilpasset ulike former for lek og aktiviteter som skal stimulere blant annet til gode samspillsopplevelser, lek og kreativitet. I vår barnehage tilbyr vi åpne og udefinerbare materialer som gjenbruksmaterialer og overskuddsmaterialer, i tillegg til ulikt konstruksjonsmateriell.

Satsningsområdet for 2024 januar -2026 innen Reggio Emilia Filosofien

LEKEKUNST

Vi er i en prosess med å utarbeide et felles prosjekt som skal gå over flere år inne lek og kunst.

«Hva er gode kunst opplevelser? Å leke, skape, å oppleve.» Kan det kalles en kunstopplevelse å leke?

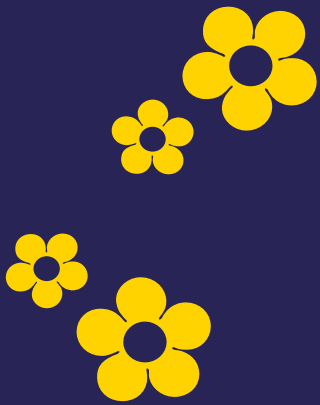
Vi vil bruke høsten 2023 til å forme prosjektet sammen med barn, foreldre og personal.

Barna er inndelt i grupper som har fast personal. Fire dager i uken er det gruppetid hvor vi jobber med ulike prosjekter barna er opptatt av. Utenom gruppetid er det tilbud om ulike former for aktiviteter og pedagogiske opplegg. Barna velger selv hva de ønsker å gjøre da.

De minste barna har en egen småbarnsavdeling som er spesielt tilrettelagt for dem, og barna oppholder seg der alle dager i uken. Barnet er der til vi ser at det ønsker eller er klar for nye utfordringer i et større rom.

**BARNET
FØRST!**

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Verdier er kulturbærere i Qmarkå og forteller noe om hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De sier noe om hvordan vi ønsker å stå frem, hvordan vi vil bli omtalt og hvordan vi opplever den interne kulturen vår. Verdier skildrer adferd og understøtter barnehagen sine prinsipper, etikk og kultur. I barnehagen vår fremmer vi verdiene:

ulikheter, delaktighet og subjektivitet.

Ulike meninger, kulturer, måter å leve på aksepteres og er bra. Vi skal ha respekt for at vi er forskjellige og anerkjenne at alle har et behov for å delta og å føle seg meningsfulle. Gjennom demokratiske arbeidsmåter skal en jobbe for at alles tanker og ideer blir hørt og at forskjellighet utvikler forståelsen av omverdenen. Videre mener vi at ved å arbeide i smågrupper og å lytte til hverandre lærer vi en anerkjennende holdning for at hver og en behøves for å få til et godt felleskap.

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt syn på barn og barndom:

Barnet, den voksne og rommet er gjensidig avhengige av hverandre i vår pedagogikk.

Barn er små mennesker som er aktive og kompetente, kreative, undersøkende og nysgjerrige. I barnas liv går virkeligheten hånd i hånd med fantasien og i sammen med andre utforskes teori og undring på hvordan verden henger sammen. Barn er naturlig nysgjerrige på livet, de studerer og går ned i detaljer som vi voksne trenger barns hjelp til å se. Barnas forklaringer på verden setter alt i et nytt lys og sammen kan vi tenke på nytt, skape nye teorier og hypoteser. Disse tankene, ideene og forklaringene skal være utgangspunktet for arbeidet videre i prosjekter. Barn skal få muligheten til å komme med sine egne forklaringer noe som støtter og beriker barnas initiativ, læringslyst og tiltro til egne evner. Vi tenker at barnet er en pedagog i seg selv som lærer og forstår verden og seg selv i kraft av sin interesse og kreativitet.

«Barn er gullgruver, det gjelder å få gullet til å skinne» - Loris Malaguzzi

Vårt syn på læring er at barn lærer i samspill med andre barn og voksne. Personalet skal støtte barna i å stille spørsmål sammen med dem på en åpen og undrende måte. Den voksne er opptatt av barnas kunnskaper og forstår at hvert enkelt barn er unikt. Hver gang lærer vi noe nytt eller ser ting i nytt lys sammen med andre. Barns måte å se og forstå verden på gjør at vi voksne må se igjen på en ny måte. På den måten opplever barnet seg selv som verdifulle i fellesskapet. Det lærer barna å bli demokratiske og inkluderende.

Den voksne som pedagog skal kunne sette seg selv på sidelinjen, holde tilbake sin kunnskap slik at barna får muligheten og tid til å tenke, utforske og møte materialer, fenomener og ulike tema på sin måte sammen med andre barn. Hver og en i personalet som jobber i prosjekt med barn på denne måten er pedagog sett i sammenheng med arbeidet sitt med

smågruppene. Her observerer, dokumenterer og reflekterer personalet over barnas interesser, eget og andres arbeid og tilrettelegger og er med på å videreutvikle arbeidet. Pedagogen må være interessert i å forsøke å finne ut av hva barna lurer på. Hen skal observere på ulike måter og reflektere sammen med andre pedagoger om hva en kan jobbe videre med ut fra disse observasjonene. Dette krever å sette seg grundig inn i tema og legge til rette og planlegge for utforsking og videre arbeid ved bruk av ulike språk. Fremdriften i prosjekt skjer i en vekselvirkning mellom barnas spor og de voksnes blikk for barnets forståelse og interesse gjennom dokumentasjon og refleksjon underveis. Det viktigste spørsmålet er: «Hva forteller barnet oss?»

Vi jobber i smågrupper i gruppetid. I smågruppene er det lettere for barna og få brukt sin stemme i prosjekterende arbeid. I smågruppene gir vi barna rom for å vise, hjelpe og lytte til hverandre på en god måte.

Den voksne som pedagog «leter med lys og lykt etter det som fenger barna og vekker deres interesse»

Loris Malaguzzi

Det fysiske miljøet skal inspirere til lek og læring. Miljøet skal legges til rette slik at barn får mulighet til å delta, klare og ville selv. Rommene skal signalisere hvilke aktiviteter som kan foregå, og materialene skal være tilgjengelige. Ved å lage møteplasser i rommet hjelper det barn å knytte relasjoner og utvikle vennskap. Møteplasser kan blant annet være podier med ulike materialer, iscenesatte materialer, dokumentasjon som er tilgjengelig og som barn kan møtes rundt.

Gjennom det visuelle oppdager barna verden. Rommene i vår barnehage skal være og oppleves som en visuell reise. Estetiske og etiske refleksjoner rundt tilrettelegging av rommene er noe vi jobber med hele året med et spesielt fokus i oppstarten av hvert barnehage år. I Qmarkå tilbyr vi barna åpne, udefinerbare materialer og leker som stimulerer til kreativitet og fantasi. Vi lever i et forbrukssamfunn og vi ønsker å jobbe for en bærekraftig fremtid ved å motvirke denne utviklingen. Vi tilbyr og skaper ny verdi av gjenbrukematerialer. Materialer skal stå tilgjengelig i rommet og det skal kunne sees i rommene at vi ser på barna som kompetente og ressurssterke.

Her kan du lese mer om Reggio Emilia:
<http://www.reggioemilia.no/om-reggio-emilia.html>

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metoder for å fremme demokrati:

Vi arbeider med utgangspunkt i Reggio Emilia filosofien og bygger barnehage hverdagen i Qmarkå på demokrati og dialog med en grunntanke om at barn lærer gjennom å konstruere sin egen kunnskap sammen med andre barn, omgivelsene sine og nysgjerrige voksne. Gjennom prosjekterende arbeid og refleksjon bidra dette til å utvikle en positiv og åpen barnehage.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

Personalet i Qmarkå skal legge til rette for at barn aksepteres for den de er og ser på ulikheter som en styrke hos hverandre. Vi jobber med ulike prosjekter med ulikheter som utgangspunkt gjennom tiden barna er i barnehagen. Gjennom ulike prosjekter kan dette synligjøres for barn, foreldre og personal. Barna skal få erfare at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal legge til rette for å feire ulike tradisjoner og kulturer. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og

synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Mangfold og gjensidig respekt bygger på et felles sett med verdier i personalgruppa og blant foreldrene. I Qmarkå skal vi arbeide med temaet med personalgruppa og foreldregruppa.

Likestilling og likeverd

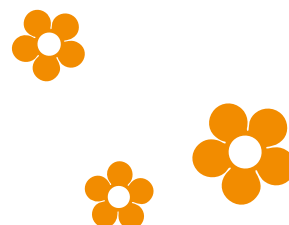
Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

Personalet har en anerkjennende holdning til barna, barnets familie og sine kolleger. Dette kan vi se gjennom måten dagene er planlagt, hvordan de fysiske rommene er utformet og gjennom kommunikasjonen som skjer. Det skal brukes tid og en skal lytte til hverandre i Qmarkå. Personalet viser gjennom sin væremåte hvordan vi verdsetter andre.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling, ikke-diskriminering. Vi skal bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Dette oppnår vi gjennom likeverdig konflikthåndtering og gi rom for individuell tilpasning. Gjennom tiden i Qmarkå skal gruppene jobbe med prosjekt rettet mot likestilling.

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

Vi ønsker at barna skal få gode relasjoner til naturen gjennom samtaler, gode opplevelser og utforsking av naturens fenomener, dyre- og planteliv. Vi ønsker at barna i Qmarkå blir glad i naturen og finner det verdifullt å ta vare på den.

Materialer vi velger er i størst mulig grad gjenbruk eller overskuddsmaterialer vi har fått eller kjøpt. Vi bruker også mye naturmaterialer som vi har plukket selv. Alt materiale skal behandles med respekt og skal ha sin plass i barnehagen. Vi ønsker å bygge verdier som viser at gjenbruk og mindre bruk av kjøpte leker av plast skal holdes til et minimum. Samtidig ønsker vi å tilby noe annet enn det de har av leker hjemme, som kan bidra til å utvikle kreativitet og fantasi.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

Vi synliggjøre dette med at vi tar vare på hverandre i fellesskap, det er rom for ulikheter og ulike meninger. Vi jobber aktivt for å forebygge mobbing, utestenging og krenkelser i hverdagen gjennom å utvikle et inkluderende fellesskap.

Vi har en egen handlingsplan for forebygging av mobbing. Den autoritative voksne støtter barna i å sette egne grenser, respekterer andres grenser og å finne løsninger i konfliktsituasjoner.

Vi legger til rette for at barna skal oppleve mestring ut ifra sine forutsetninger. Alle grupper har minst en fast turdag i uken, hvor det er en progresjon i lengden og fysiske utfordringer.

Vi legger til rette for et sunt og variert kosthold med mye grønnsaker, bær og frukt. Barnehagen har en sukkerreduert holdning. Vi legger vekt på det gode måltidet med god mat, gode samtaler og god tid. Dette er en viktig sosial arena utover det å bare spise seg mett.

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn utrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte:

Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for å skape

forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: De ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar - sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

BARNET FØRST!

Slik arbeider vi med Barnet først:

OMSORG

I Qmarka ivaretar vi og er sensitive for barnas ulike behov for hvile og ro. Barn som av ulike årsaker har behov for ekstra hvile får det. Vi jobber for at barna opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen gjennom å være trygge, stabile og tilstedeværende voksne. Barna lærer å se og hjelpe hverandre. Vi jobber med etiske verdier gjennom samtale og refleksjon sammen med barn, støtter og veileder de slik at de utvikler tillit til seg selv og andre.

LEK

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. En god barndom er preget av trivsel, vennskap og lek. Leken er en arena for å utvikle og lære, og for sosiale og språklige samhandlinger. Leken krever hele hjernen og gjennom egenledelse i lek vil barna utfordres til å strekke seg lengre. Rommene skal gi mulighet for allsidig lek, og tilgjengelig rekvisita. Personalet skal fremme inkluderende miljø og med en lyttende holdning være bevisst sin egen rolle i leken og bidra til at alle kommer med i leken.

«Du kan ikke skape fantasi ut av tomhet»

- Lev Vygotsky

LÆRING

I Qmarkå skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Gjennom å arbeide prosjekterende lærer barna at deres engasjement og deltakelse har en betydning. I motsetning til det et temaarbeid kan være så planlegger og videreføres arbeidet omkring et tema i prosjekter sammen med barna og er ikke satte aktiviteter lagd av personalet uten å ha reflektert omkring barnas interesse. Sammen med andre utfordres deres tenking og perspektiver på omverdenen. Barnas synspunkter oppleves å bli verdsatt og anerkjent. Ved barnemøter og i prosjekterende arbeid lærer barna å lytte til å bli lyttet til. Barnas ulike synspunkt og meninger driver prosjekter videre. Før arrangement som for eksempel

bursdagsamlinger blir bursdagsbarna på tvers av alder tatt med på planlegging og utforming av dagen.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

Vi skal være tilstedeværende og bevisste voksne som ser, lytter, observerer og støtter barnas initiativ til samspill og er med på å bidra til at alle kan få leke med andre og utvikle gode relasjoner til andre barn. Vi jobber aktivt for å forebygge mobbing, utestenging og krenkelser i hverdagen gjennom å utvikle et godt inkluderende fellesskap. Vi har en egen handlingsplan for forebygging av mobbing i barnehagen.

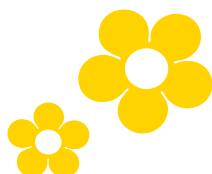
Den gode voksne støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner. Gjennom å jobbe anerkjennende og vise gjennom handling og refleksjon med barna at selv om mennesker er ulike på mange måter har alle samme verdi. Vi fremmer likestilling og likeverd uansett kjønn. Personalet i Qmarkå skal være reflekterte rollemodeller og vi jobber for at barna skal bli gode medborgere i et åpent og demokratisk samfunn.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

I Reggio Emilia filosofien er kommunikasjon et nøkkel ord. Sosial kompetanse er en forutsetning for å utvikle gode vennskap og fungere godt sammen med andre. Vi er bevisste på at for å utvikle en god sosial kompetanse må en utvikle kommunikasjonsferdigheter og språk. Gjennom god dialog og samspill støttes, utvikles og sosialiseres barna.

“Et barn har 100 språk, men berøves de 99, skolen og kulturen skiller hodet fra kroppen og tvinger oss til å tenke uten kropp og handle uten hode”.

Loris Malaguzzi

Vi har stor bevissthet på å tilrettelegge for en god språklig utvikling i barnehagen blant annet gjennom prosjekterende arbeid, språkfremmende aktiviteter, valg av åpne/undefinerbare materialer og hverdagsaktiviteter. Personalet er bevisst sin rolle i samspill med barn: måten de kommuniserer på og hvordan de legger til rette for at alle barn skal få mulighet til å være delaktige. Personalet legger til rette for at barn kan kommunisere på ulike måter gjennom for eksempel maling, dans, musikk, tegning m.m. Barnet er så mye mer kompetent og kreativ enn det som det verbale språket kan synliggjøre, og derfor er det viktig at vi støtter opp om alle barnas ulike måter å uttrykke seg på.

Vi har laget en progresjonsplan for at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barn skal oppleve progresjon i barnehagen sitt innhold. Barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte lek- aktiviteter og læringsmuligheter. Se egen plan for progresjon på nettsiden.

5. BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

Vi reflekterer og er lyttende til barnas innspill og meninger. De skal ta del i og medvirke i felleskapet.

Barnehagen er et demografisk fellesskap hvor alle bidrar på sin måte og etter sine forutsetninger. Dette oppleves meningsfullt og har stor verdi for barnas opplevelse av egenverd. Barns medvirkning for oss handler om å anerkjenne barn som kompetente og bruke tid på og la de få delta og gjøre i sitt eget liv, strekke seg og oppleve mestring.

Gjennom arbeid med utgangspunkt i observasjoner av barns fokus og interesser, barnemøter og jobbing i smågrupper er barna i Qmarkå deltagende i planlegging og utforming av det pedagogiske arbeidet vi gjør i barnehagen. Rommene er bevisst tilrettelagt slik at barna kan være aktive og delta med møbler og utforming som har en barnlig topologi og er i barnehøyde som gir gode muligheter til å delta og handle selv. Vi tar utgangspunkt i barnas spor og er bevisste barnas ulike uttrykksformer gjennom pedagogisk dokumentasjon, en lyttende holdning og refleksjon. På denne måten blir små barns uttrykk hørt.

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metoder for å skape et godt foreldresamarbeid:

Personalet i Qmarkå skal legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene.

Vi ønsker at hele familien skal føle seg velkommen hos oss! Foreldre skal være trygge og glade for å ha barna sine i Qmarkå. Barnehagen ønsker at foreldre medvirker til å nå vårt mål om å skape en barnehage som skal være en arena for demokrati.

En forutsetning for en trygg og god oppvekst for barna er at det er samsvarer mellom hjemmet og barnehagen. Det må finnes en tillit og åpen dialog til det beste for barnet. Personal og foreldre kjenner barnet fra ulike arenaer. God informasjonsflyt i hverdagen mellom foreldre og barnehagen er viktig.

Gjennom skriftlig og muntlig informasjon, felles arrangementer, utstillinger og daglig kontakt med barnehagen ønsker vi at foreldrene skal føle seg som en viktig del av barnehagemiljøet. Det er viktig for oss å skape møteplasser for dialog for barn og foreldre gjennom det vi gjør i barnehagen. Barnehagen inviterer foreldrene til workshops årlig hvor en sammen diskuterer og reflekterer sammen omkring ulike tema.

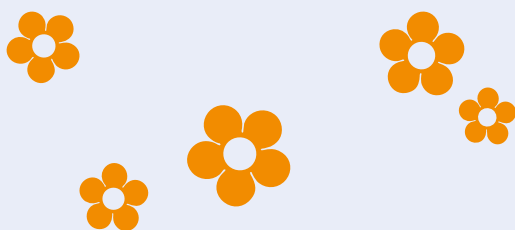
I Qmarkå har vi følgende arena for foreldresamarbeid:

Samarbeidsutvalg (SU): En forelder fra hver gruppe velger en representant til SU, i tillegg til Daglig leder og to fra personalet.

Det settes opp et foreldremøte på høsten. I tillegg gjennomføres det et møte på våren for nye foreldre før oppstart. Det arrangeres også møte for foreldre med barn som skal over til skolen.

Det legges til rette for to foreldresamtaler pr barnehageår. Utenom disse er det mulig å avtale samtaler med pedagogisk leder ved behov.

En gang i året sender vi ut en brukerundersøkelse i regi av UDIR. Resultatet fra denne brukes til å videreutvikle barnehagen.

Samarbeid med andre instanser:

- Trygge barnehager
- Fus, både sentralt og i nettverk
- Reggio Emilia nettverk Norge
- Stavanger Kommune
- PPT
- Barnevern
- Helsestasjon
- Tverretattlig samarbeid

Vi samarbeider med Stavanger kommune og er med i «tidlig innsats» som er et tverrfaglig utviklingsarbeid mellom barnehage, ppt, barnevern og fysio/ergo terapi for alle barnehagene i Stavanger.

Barnehagen er med i Barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et utviklingsarbeid som involverer hele personalet, som foregår i den enkelte barnehage, og som skal bidra til utviklingsprosesser på egen arbeidsplass på tvers av kompetansenivå. Denne kompetanseutviklingen skjer gjennom Fus for å løfte kompetansen blant de ansatte.

7. OVERGANGER

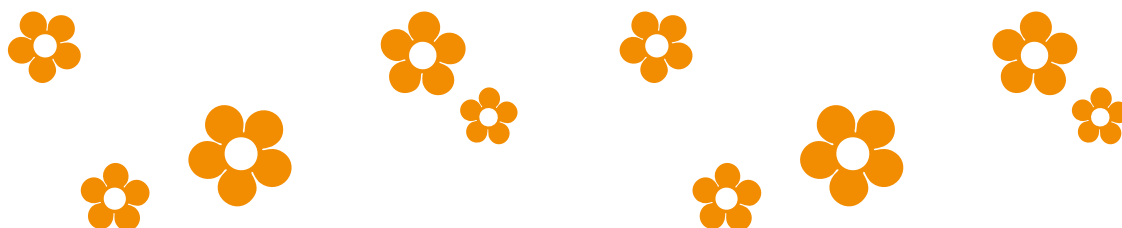
Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre mål for en trygg og god tilvenning:

Personalet skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Qmarkå Fus barnehage inviterer foreldre inn til et felles informasjonsmøte før oppstart. I tillegg inviteres barn og foreldre inn på besøk i barnehagen før oppstart. Personalet tilbyr også hjemmebesøk slik at det første møtet med å bli kjent starter hjemme hos barnet hvor det er trygt. Barnehagen vil legge til rette for at barnet blir kjent, etablerer relasjoner, knytter seg til personalet og til de andre barna. Barnet får tildelt en primærkontakt ved oppstart.

Overganger innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

Ved overganger innad i barnehagen sørger personalet for at barn får den tilvenningen de har behov for. Personalet informere og samarbeider med foreldre om behov i forkant av overgangen.

Stavanger kommune har utarbeidet en egen plan for overgang barnehage- skole. Vi forbereder barna ved å ha en myk overgang til skolestart. På våren inviteres foreldre inn til et informasjons møte rundt skolestart. Der vil dere mottar et overføringsskjema som vi fyller ut i fellesskap og gjennomgår på foreldresamtaler.

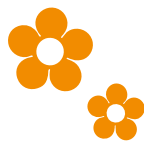
Overgang mellom barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

- Alle barn er i aldersinndelt gruppe med fokus på forberedelse til skolestart siste året i barnehagen.
- Sosial kompetanse
- Vennskap kompetanse
- Selvstendighet, gi de tro på egne evner
- Besøker de ulike skolene
- Kroppen min eier jeg

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: "en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid." Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon:

- Fagutviklingsprogram Barnet først, Class og Tunning into Kids
- Fagdager, både sammen med FUS, og som personalgruppe med eksterne kurs holdere
- Resurs team i regi av Stavanger kommune
- Vi har elever og lærlinger
- Tåle kritiske spørsmål og være kritisk til egen praksis
- Vi søker kunnskap der vi ser vi har behov for ekstra støtte og samarbeider tett med andre instanser
- Ukentlige ledermøter
- Fokus på lærende møter
- Vi bruker den enkeltes kompetanse og lærer av hverandre
- Støtter opp om hverandres ønsker om utvikling og videreutdanning

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metoder for planlegging:

Vi planlegger sammen med barna innenfor rammer laget av personalet. Etter modning og alder, er de mer og mer aktive aktører i å styre retningen prosjektene tar, hvor turene går, hva leken skal dreie seg om. Barn er likeverdige mennesker som er aktive og kompetente, kreative, undersøkende og nysgjerrige. I barnas liv går virkeligheten hånd i hånd med fantasien, og sammen med andre utforskes teori og undring over hvordan verden henger sammen. Barn er naturlig nysgjerrige på livet, de studerer og går ned i detaljer som vi voksne trenger barns hjelp til å se. Barnas forklaringer på verden setter alt i et nytt lys og får oss til å tenke om igjen. Barn skal få muligheten til å komme med sine egne forklaringer. Dette støtter og beriker barnas initiativ, læringslyst og tiltro til egne evner

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

- Vi vurderer og reflekterer rundt praksis på møter.
- Vi bruker ståsted analysen for å vurdere ulike områder
- Pedagogisk dokumentasjon brukes som verktøy for å se og videreutvikle praksis

Målet med vurderingsarbeidet er:

- Fra ord til handling, fra handling til plan, fra plan til praksis, den røde tråden.
- en demokratisk arbeidsmåte, som fremmer delaktighet, hvor refleksjon over egen praksis er utgangspunktet.

Vi er stadig i dialog med foreldre, barnehageeier og andre instanser for å kunne være i endring.

Vi er representert i Norsk Reggio nettverk. Vi er også besøksbarnehage for alle barnehager som ønsker å se og snakke om hvordan vi arbeider med demokrati og dialog i praksis.

Arbeid med det fysiske miljøet og valg av materialer:

Det fysiske miljøet støtter utforskning, nysgjerrighet, samarbeid og kommunikasjon og er i stadig bevegelse. Rommet forandres etter barnas interesser. Arbeid med det fysiske miljøet er i fokus hele året.

Observasjon: vi bruker dette kontinuerlig for finne ut hva barna er opptatt av. Vi bruker bilder, tegninger, praksisfortellinger og materialer til hjelp.

Dokumentasjon: Bilder, tekst, film og lignende synliggjør praksis, mens pedagogisk dokumentasjon setter den i bevegelse. Dette danner et utgangspunkt for refleksjon. På bakgrunn av refleksjoner tar vi valg for veien videre som endrer vårt tanke sett, valg og måter å jobbe på.

Prosjektrapporter/ nyhetsbrev: vil bli gitt ut annen hver måned hvor vi forteller om arbeider og fokus i månedene som har gått og hva en skal jobbe med videre.

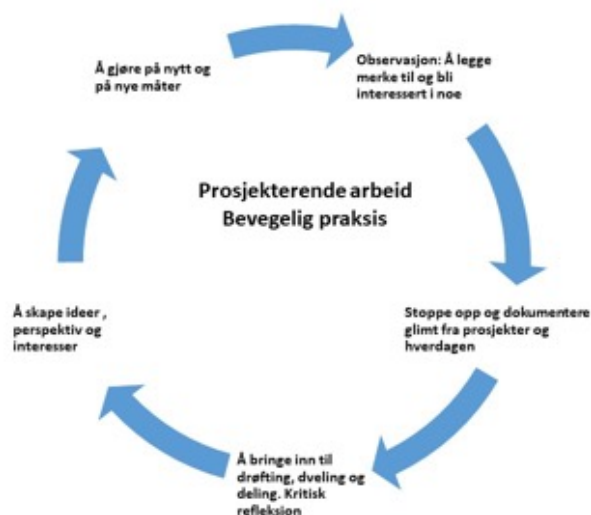
Dagen i dag: Skrives inne på mykid. Her finner dere informasjon om hva gruppene har jobbet med den aktuelle dagen. Her vil det også bli lagt ut noen bilder av og til som skal fortelle om fokuset den dagen.

Refleksjon møter: Vi har ukentlige refleksjonsmøter i grupper og lederteam av arbeidet som gjøres.

Pedagogisk rapport: en gang i halvåret utgir gruppene en pedagogisk rapport. Dette er et arbeidsdokument som synliggjør de pedagogiske prosessene som har vært. Rapporten i juni blir grunnlaget for fordypning og prosesser for det neste barnehageåret.

Refleksjon

Ved å reflektere i etterkant av en aktivitet gjennom samtaler og bilder kan barna bli minnet på og fortelle om sine opplevelser. De kan lytte til andres opplevelser og sammen planlegge hva en kan jobbe med videre. På denne måten opplever barna å være aktive deltagere i et meningsfullt felleskap.

Barnehagen blir årlig observert av eksterne CLASS observatører. CLASS er et observasjonsverktøy som er utviklet for å arbeide med kvalitetsutvikling i barnehage og skole. Det er tuftet på systematisk tilnærming for å heve samspillskvaliteten mellom ansatte og barn, og er et godt dokumentert verktøy som fungerer både ved observasjon, og som støtte i personalets utviklingsarbeid. Etter observasjoner utarbeides en tilbakemelding, som brukes for å sikre høy kvalitet for barna.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

Pedagogisk dokumentasjon er et arbeidsverktøy vi bruker for å kunne reflektere over egen praksis. Å dokumentere blir da å forstå barnas verden på ulike måter. Vi dokumenterer det barnet gjør og opplever. Gjennom dokumentasjon løfter vi frem sporene barnet legger igjen etter seg. Ved å synliggjøre tanker og prosjekter kan vi bekrefte barna på en måte som stimulerer til økt selvbilde og selvinnikt.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Barnehagen er tilknyttet Resurs team, som har som mål å øke generell kompetanse til å ivareta de fleste barn innen det allmennpedagogiske
- Pedagogisk dokumentasjon brukes systematisk for å utvikle og ivareta enkeltbarn, samt gruppen i forbindelse med det pedagogiske arbeidet som gjøres
- Daglige observasjoner for å tilrettelegge barnehagetilbudet

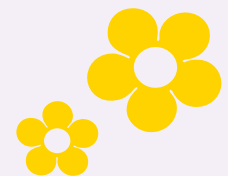
9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

FAGOMRÅDENE	1-2 ÅRINGER	3-4 ÅRINGER	5 ÅRINGER
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST	• Vi setter ord på alle handlinger og bekrefter barnas uttrykk muntlig • Vi bruker ulike typer dokumentasjon i samtaler med barn • Vi leser bøker daglig • Vi deler oss inn i smågrupper • Vi bruker konkrete i formidling av eventyr, sanger etc • Vi tilføyer nye ord i samtalen og bruker et variert ordforråd	• Vi leker og spiller spill • Vi bruker spørreord bevisst sammen med barna • Vi oppfordrer barna til å bruke språket for å uttrykke egen mening • Vi legger til rett for at barn for kjennskap til bokstaver og dens lyd • Vi har ulike møteplasser hvor barn møter bokstaver • Vi leser for barna og samtaler rundt bøkene • Miljøet er lagt til rette for møteplasser for dialog og refleksjon • Vi tar barna med til biblioteket • Erfaring med mer avanserte spill • Høytlesning og samtaler rundt bøker	• Vi oppfordrer barn til å kunne fortelle en sammenhengende historie • Barna øver på å kjenne igjen sitt eget navn og skrive det • Vi dikter historier, rim og regler sammen med barna • Vi lekeskriver • Vi har fokus på matematiske begreper • Barna kjenner til grunnleggende informasjon om seg selv • Vi oppfordrer barn til å være en delaktig i dramasamlinger
	• Barna danser til musikk, og minirøris • Vi blir kjent med uteområdet og går på tur • Vi legger til rette for fysisk aktivitet ute og inne • Vi gir barna sunne måltider • Vi har fokus på hygiene. Barna vasker hender før og etter mat., når vi har vært ute og på do. • Vi legger til rette for at barna får øve på å klare seg selv i ulike situasjoner, mat, påkledning og lek • Vi bruker navnet på ulike kroppsdeler •	• Barna får erfaring med å stupe kråke, ruller tømmerstokk, hoppe, balansere • Barna får erfaring med å bevege seg til ulike typer musikk og sangleker • Vi er ute i allslags vær • Erfaring om sunn og usunn mat • Øver på å smøre maten selv • Studere hverandres kropp • Fokus på god hygiene • Få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring • Stimulere til bevegelsesglede gjennom fysisk aktivitet både inne og ute • Lengre turer i skog og mark • Delta i forberedelser til måltidet • Vi har fokus på selvstendighet og at barna skal oppleve mestring ved å klare selv	• Barna leker ball-leker, hopper strikk og leker med hoppetau • Vi har hinderløype • Vi går på lange turer • Vi leker regelleker • Vi har aktiviteter som stimulere finmotorikk, som klipper med saks, blyantgrep, Syng og veving

FAGOMRÅDENE	1-2 ÅRINGER	3-4 ÅRINGER	5 ÅRINGER
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	Barna får lytte til ulike typer musikk og får erfaring med rytme og sang Barn møte ulike former for udefinert materiell Vi dramatisere og leker forskjellige leker Vi legger til rette for rollelek Vi legger til rette for ulike sanser opplevelser	Det blir tilrettelagt for utledings lek Barna får erfaring med ulike formingsmaterialer Barna får erfaring, med ulike typer sang og musikk, gjennom å lytte til musikk og selv være delaktig i å synge og lage musikk Fokus på å tilby og å oppmuntre barna til bruk av varierte og udefinerte materialer i skapende prosesser og gjennom lek Utvikle sin evne til å lytte, iakttå og uttrykke seg gjennom kunst, kultur, kreativitet og estetikk.	Barna dramatisere en fortelling/bok/eventyr og viser det frem Barna lager illustrasjoner til en fortelling Førskolegruppen har en sommeravslutning som vises frem Barna har tilgang til ulike udefinerte materialer Barna får erfaring med ulike formingsmateriell med ulike teknikker
NATUR, MILJØ OG TEKNIKK	Vi går turer i nærmiljøet Vi ser hvordan naturen endrer seg etter årstider Vi leker inne og ute med naturmateriale Vi tilrettelegger for konstruksjonslek Tilegner seg kunnskap om kildesortering Barna blir kjent med dyra på bondegården	Barna er delaktig i matlaging , der får de erfaring med målebegrep Barna kjenner navn på småkryp rundt oss Vi utforsker vann og is. Vi gjør barna kjent med ulike typer naturfenomen, f eks regnbue og torden Vi introduserer multimedia Benytte gjenbruksmaterialer og naturmaterialer bevist i lek og prosjektarbeid Jobbe med kildesortering og gjenbruk Respekt for naturen og miljøet Ønsker at barna skal få tid og rom til å være ute. La de undre seg over det som skjer i naturen i de ulike årstidene Bruke nettbrett/ Ipad aktivt til å ta bilder,printe ut og henge opp som dokumentasjon	Samtale om naturvern på turer og i barnehagen Vi gir barna kunnskap om planter, dyr , trær og insekter Barna har ansvar for kildesorteringen i barnehagen Bli kjent med å bruke ulike digitale verktøy i aktiviteter i hverdagen. Planlegge turer ved bruk av googlekart på nettbrett/ Ipad, se etter forskjeller på turvei og bilvei.
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	Vi undere oss sammen med barna Vi markerer tradisjonelle norske høytider og FN dagen Reflekter rundt rett og galt sammen Ta vare på barnehagens Bordskikk	Barna får erfaring med å løse konflikter med ord. Vi skaper rom for opplevelser, undring ,ettertanke og gode samtaler. Barna får kunnskap om de forskjellige høytider som er aktuelle i barnehagen Vi tilbyr kirkebesøk før jul og likeverdige aktiviteter i barnehagen Lære barna å vise barna respekt for at vi er forskjellige og kommer fra ulike kulturer	Vi reflektere over etiske handlinger sammen med barna Vi oppfordrer barna til å løse konflikter ved ord eller handling Vi belyser positive sider ved hvert barn uavhengig av presentasjon

FAGOMRÅDENE	1-2 ÅRINGER	3-4 ÅRINGER	5 ÅRINGER
NÆRMILJØ OG SAMFUNN	Bli kjent med nærmiljøet gjennom turer. Opplive tilhørighet i gruppa og delta i fellesskapet Barn må få oppleve å få medvirke i hverdagen Vi bruker aktivt ressurser i foreldregruppen til å bli kjent med ulike yrker og funksjoner i samfunnet Bli introdusert for hvordan ferdes i trafikken Lære å være en del av gruppen Sanger fra ulike kulturer	Kunne orientere seg i nabolaget Kunne ferdes sikkert i naturen Kjenne til ulike tradisjoner og leve sett Begynnende kunnskap om ulike yrkes grupper Begynnende kjennskap til likestilling Begynnende kjennskap til lokalmiljøets muligheter , museum o.l. Kjennskap til Norges utbefolkning Vi bruker nærmiljøet aktivt, når vi går på tur og i prosjektarbeid slik at barna skal bli kjent med og skape relasjoner til miljøet rundt barnehagen og hjemmet Vi bruker aktivt ressurser i foreldregruppen til å bli kjent med ulike yrker og funksjoner i samfunnet Vi besøker bedrifter og innhenter gjenbruksmaterialer Vi lar barna være delaktige i hverdagslige aktiviteter som blant annet matlaging, kildesortering og handling, og gir dermed barna et innblikk i sin rolle i fellesskap og samfunnet Bli introdusert for hvordan ferdes i trafikken Lære enkle trafikkregler og enkle skilt	Ulikeheter mellom aldersgrupper, baby – besteforeldre Hvor kommer de fra bydel / by / land Kjennskap til ulike muligheter i miljøet Hvordan ferdes i trafikken Kjenne til regler for å ta buss,taxi og tog Stavanger / bydelen før i tiden
ANTALL, FORM OG ROM	Vi øver oss på tall og telling i hverdagssituasjoner Vi rydder leker på rett plass Vi leker gjemsel Barna blir kjent med ulike former og matematiske begreper erfare og utforske med lek kunne sortere (klosser, biler, farger)	Vi har ulike mateprosjekter Vi snakker om antall , størrelse, mønstre og former i hverdagsaktiviteter Vi bygger kontraksjoner lek På lekestasjonene har vi fokus på at barna møter et ryddig og sortert miljø Vi jobber aktivt med parkobling, klassifisering og sortering Turbingo med trafikksymboler, blomster,dyr,tall osv	Vi har ulike konstruksjons lek Barna lærer og bruker matematiske begrep Vi lærer navn på forskjellige former Vi måler og veier Vi jobber med geometriske former Måle avstand mellom to steder med nettbrett/lpad Hvor langt er en meter, hvem er størst-minst, hva er større enn-mindre enn

**BARNET
FØRST!**

